MAASEUDUN TULEVAISUUS
Maa- ja metsätaloustuottajajärjestön äänenkannattaja – Perustettu 1916

Päätoimittaja
Lauri Kontro
Toimituspäälliköt
Jussi Martikainen
Tiina Taipale

Suomalaiset ovat peruna- ja mansikkakansaa. Erityinen suhde on kotimaisiin tuotteisiin, joita odotetaan keväällä kieli pitkänä. **UUSIMAA PÄÄKIRJOITUKSESSAAN**

Sikatiloilla soivat hälytyskellot

Suomen sianlihantuotanto on kääntynyt jyrkkään laskuun. Kun tuotannon talousongelmat ovat olleet esillä jo vuosia, asian ei pitäisi tulla kenellekään yllätyksenä.

On silti huomattava uutinen, että sianlihantuotanto jää nyt kulutusta pienemmäksi ensimmäistä kertaa 50 vuoteen. Kevään aikana yhä useampi sikala on jätetty tyhjäksi.

Koko maassa tuotanto on pienentynyt kuudella prosentilla viime vuoteen verrattuna. Vahvimpiin maatalousalueisiin lukeutuvalla Etelä-Pohjanmaalla teuraaksi tulevien sikojen määrä on romahtanut Gallup Elintarviketiedon mukaan peräti viidenneksen (MT 4.7.).

Sikakriisin juuret ovat syvällä. Saksan dioksiiniskandaali romahdutti vajaa pari vuotta sitten hinnat myös puhtaalta lihalta. Ylijäämiä on rahdattu maasta toiseen pakasteina pilkkahintaan, ja samalla sikatilojen kustannukset ovat olleet huimassa nousussa.

Tuotannosta luopumisessa päätökset eivät ole olleet aina vapaaehtoisia. Useita suuria ja investoineita sikatiloja on ajautunut selvitystilaan tai ne eivät ole maksukyvyttöminä voineet hankkia välttämättömiä tuotantopanoksia.

Kun tuotannosta ei synny tuloja, velkaantuneet tilat joutuvat neuvottelemaan lainoittajiensa kanssa väljemmistä maksuohjelmista. Tässä on onneksi yleensä myös onnistuttu.

Vaikka sianlihan tuottajahinta on noussut kuluvana vuonna noin 10 senttiä kilolta, eivät näkymät ole toistaiseksi parantuneet. Kustannusten nousu on käytännössä syönyt lihan hintalisän, ja lisäksi rehujen hintojen povataan jatkavan edelleen nousuaan.

Tilanne Suomen lihamarkkinoilla on nurinkurinen. Tuotannon pienenemisen syy ei ole kysynnässä, sillä sianlihan kulutus on vain kasvanut entisestään.

Joulun markkinoille suomalaisia kinkkuja on vielä mahdollisuus saada pakastettua tarvittava määrä, mutta ainakin tuoreista kinkuista on teurastamojen mukaan tulossa pulaa. Tanskalaiskinkkujen määrä ei siis ole kaupan hyllyssä ainakaan vähenemään päin.

Tuottajat ja teurastamot jakavat yhteisen huolen – mikäli tuotannon luisua ei saada pysäytettyä, edessä on alan kuihtuminen. Kerran menetettyä on vaikea saada enää elpymään.

Suomen sikataloutta uhkaa nyt vakavasti Ruotsin tie. Siellä omasta tuotannosta luopuminen on johtanut saksalaisen ja tanskalaisen sian ylivaltaan markkinoilla.

Sianlihan tuotanto jää alle kulutuksen ensimmäistä kertaa 50 vuoteen.

On hyvin kyseenalaista, voidaanko tällaisessa tilanteessa luottaa sen paremmin lihan saatavuuden kuin sen hintatasonkaan vakauteen.

Kaikkia kuluttajien kaipaamia elintarvikkeita ei pystytä Suomessa tuottamaan. Siksi myös tuontia tarvitaan.

On kuitenkin järjetön tilanne, että kotimaista tuotantoa korvataan jatkuvasti kasvattamalla tuontia. Ruuan osalta Suomen kauppataseen vaje kasvoi viime vuonna jo 2,3 miljardiin euroon. Kansantaloutena meillä ei nykytilanteessa olisi tähän missään nimessä varaa.

Alkutuotannon väheneminen heijastuu tuottajien lisäksi välittömästi myös muihin työpaikkoihin. Esimerkiksi teurastamoista on jo laitettu väkeä kortistoon eli velkaantuvan valtion ”palkkalistoille”.

Ei ole mitenkään pääteltävissä, että eteläisempi Eurooppa pidemmällä aikavälillä ruokkisi meitä suomalaisia tänne Pohjolan perukoille. Ei meillä siihen olisi varaakaan, ja pikemminkin vaatimukset ovat viime aikoina olleet toisin päin.

Tuotannon aleneminen sekä investointien ja tilanpidon jatkajien puuttuminen ovat vakava viesti kaikille suomalaisille. Sianlihantuotannossa ovat hälytyskellot soineet jo kauan, mutta nyt niiden sointi on saanut kuolinkellojen kolkkoja sävyjä.

Lääke hätään olisi yksinkertainen – riittävä hinta tuottajalle. Tämän puolesta kannattaisi jo myös suomalaisen kuluttajan nousta kapinaan.

> **Suomen sikataloutta uhkaa nyt vakavasti Ruotsin tie.**

Okra onnistuu

Okra-maatalousnäyttely Oripäässä on osoitus siitä, että vapaaehtoistyölläkin voidaan luoda merkittävä valtakunnallinen tapahtuma.

Oripään maatalousnäyttelyllä on ikää jo 30 vuotta. Näyttely alkoi alussa varsin pienimuotoisena tapahtumana, josta ei edes tiedetty kovin paljon pitäjän ulkopuolella. Vuosi vuoden jälkeen Okra on kuitenkin kasvanut yhä suuremmaksi ja tänä vuonna se hipoo jo kaikkia ennätyksiä. Näyttelyn odotetaan vetävän 70 000 kävijää.

Okra on jo niin suuri, että se on luultavasti saavuttanut kasvunsa rajat. Kovin paljon enemmän ei näytteilleasettajia enää löydy, ellei koko tapahtuman luonne muutu. Okrassa ovat läsnä jo lähes kaikki alan yritykset ja järjestöt.

Menestykseen on monia syitä, joista vapaaehtoistyö ei ole vähäisin. Okra on kerännyt satoihin nousevan talkoojoukon, joka koostuu kymmenien eri järjestöjen aktiiveista. Näyttely tuo myös Oripään kunnalle konkreettista hyötyä. Näyttelyn tuotolla maksetaan kuntalaisten terveyskeskusmaksut.

Näyttelypaikka, lentokenttä, on erittäin sopiva maatalousmessuille. Näyttelyalue on yhtenäinen ja parkkialueet sijaitsevat välittömästi näyttelyalueen vieressä. Mihinkään ei ole pitkä matka, vaikka lentokentällä tilaa onkin.

Kiitosta ansaitsee myös näyttelyn hintapolitiikka. Okra ei ole ylihinnoiteltu vaan lippujen ja palvelujen hinnat ovat järkevällä tasolla. Pysäköinnistäkään ei tarvitse maksaa erikseen. Myös näytteilleasettajat ovat olleet tyytyväisiä kustannustasoon.

Okra osoittaa, että Suomen kesässä on edelleen tilaa vanhanajan ”oikealle” maatalousnäyttelylle.

VIERASYLIÖ

Politiikka ja tutkimus tarvitsevat vuoropuhelua keskenään

Tutkimustiedon merkitys on sitä suurempi, mitä enemmän käsitellään asioita, joista kansanedustajilla itsellään ei ole henkilökohtaista kokemusta tai osaamista. Kansanedustajat kutsuvat asiantuntijoita valiokuntaan pikemminkin löytääkseen tukea omalle poliittiselle näkemykselleen kuin kuullakseen uusinta tieteellistä tietoa. Tieteen auktoriteetti häviää, jos tutkijat omaksuvat arvonsa ja toimintatapansa politiikasta.

Tiede korostui päätöksissä 1970-luvulle saakka

Tieteellisen tiedon arvostus eduskunnassa oli korkeinta 1920- ja 1930-luvulla. Oli tavallista, että johtavat tiedemiehet toimivat samalla myös kansanedustajina. Tiedemieskansanedustajat synnyttivät eduskuntaan akateemisen keskustelukulttuurin, jossa täysistuntopuheet muistuttivat usein yliopistoluentoja.

Tiedemieskansanedustajina muistetaan esimerkiksi suomen kielen ja kirjallisuuden professori, ministeri, valtioneuvos E. N. Setälä (1864–1935), kansainvälisen oikeuden professori, diplomaatti, pääministeri Rafael Erich (1879–1946), hallinto-oikeuden professori, tasavallan presidentti K. J. Ståhlberg (1865–1952), historian professori, dosentti, kansleri, pitkäaikainen kansanedustaja, ministeri Väinö Voionmaa (1869–1847) ja monet muut. Tieteen ja politiikan asemaa eduskunnassa käsittelee Eduskunnan kirjaston johtava tietoasiantuntija Timo Turja Tieteessä tapahtuu -lehdessä.

> **Kansanedustajalla on oikeus kyseenalaistaa tieteellisen tiedon merkitys, tehdä jopa tieteen kannan vastainen päätös.**

Tieteen ja tutkijoiden auktoriteetti kyseenalaistettiin vasta vuoden 1970 vaalien jälkeen nuorten vasemmistokansanedustajien ryhdyttyä kritisoimaan ”porvarillista tiedettä”. Myös katastrofit, kuten Tšernobylin ydinvoimalaonnettomuus vuonna 1986, oli omiaan vähentämään kansanedustajien luottamusta tieteeseen ja tutkijoihin.

Poliitikolla ja tutkijalla eri todellisuudet

Tutkijan ja kansanedustajan käsitys todellisuudesta on erilainen. Tutkija etsii totuutta, pyrkii objektiivisuuteen, luottaa vertaisarviointiin. Kansanedustaja etsii poliittista valtaa, pyrkii ajamaan äänestäjiensä etua ja kyseenalaistaa vastustajiensa auktoriteetin.

Kansanedustajalle todellisuus on aina retoriikkaa, puhe- ja ilmaisutaitoa. Tutkijalla on yleensä käsitys riippumattomasta objektiivisesta todellisuudesta. Olipa kyseessä professori tai metsäteknikko, kansanedustajana heillä on silti vain yksi samanarvoinen ääni.

Poliittisessa päätöksenteossa on omat sääntönsä, joista tutkijan on oltava tietoinen voidakseen menestyä tieteellisenä asiantuntijana. Poliittisessa päätöksenteossa tärkeintä on näet aina tarkoituksenmukaisuusharkinta – ei totuudellisuusharkinta kuten tutkimustyössä.

Tutkijoiden asiantuntijavalta on suurinta tekniikkaan, lääketieteeseen ja valtiosääntöoikeuteen liittyvässä päätöksenteossa, sillä vain harva kansanedustaja hallitsee koulutuksen ja kokemuksen perusteella syvällisesti näitä tiedon alueita. Kasvatustieteilijöiden ja humanistien asiantuntijuutta poliittisessa päätöksenteossa on lisättävä, sillä pelkkä poliitikon kokemus kasvatuksesta ja koulutuksesta ei kata tieteellistä tietämystä.

Yhteiskunnan etu voittaa tutkimustuloksen

Tutkijoiden on entistä tiiviimmin paneuduttava tutkimuksillaan nostamaan uudet yhteiskunnalliset ilmiöt poliittisen keskustelun keskiöön. Silti tutkijan tulee kunnioittaa sitä, että päätökset tekee poliitikko, jolta puuttuu tutkijan tieteellinen asiantuntemus. Kansanedustajalla on oikeus kyseenalaistaa tieteellisen tiedon merkitys, tehdä jopa tieteen kannan vastainen päätös.

Jos yhteiskunnan etu ja tutkimustulokset ovat ristiriidassa keskenään, yhteiskunnan kokonaisetu painaa poliittisessa päätöksenteossa aina enemmän kuin yksittäinen tutkimustulos. Tätä perusteli aikanaan jo peräti 28 vuotta kansanedustajana toiminut merkittävä tiedemies Väinö Voionmaa täysistunnossa vuonna 1931.

Kansanedustajan rooliin kuuluu asioiden politisointi. Tutkijan ei tule asiantuntijana ryhtyä tilapääpoliitikoksi. Hän voi siten ajaa henkilökohtaista tai tieteenalansa etua ja manipuloida päättäjää tutkimushankkeensa rahoittamiseen.

Laadullinen osallistava tutkimus suomalaisen ihmisen ja yhteiskunnan olemuksesta, maailmankuvasta, ajattelun malleista, olisi otettava jatkuvaan kansalliseen tutkimusohjelmaan, jotta kansanedustajan toimen vaatima perehtyneisyys suomalaiseen ihmiseen ja yhteiskuntaan voidaan taata.

Ihminen on tunnettava ihmisenä ja läheltä

Jos tieteelliseen näyttöön perustuva poliittinen päätöksenteko tulevaisuudessa yleistyy, se avaa suomalaiselle yhteiskuntatutkimukselle uudenlaisen tavan vaikuttaa yhteiskuntaan. Tämä edellyttää kuitenkin aiempaa enemmän kokeellisten menetelmien käyttöä näiden tieteiden alalla.

Niin tutkimuksessa kuin politiikassakin suomalainen ihminen on opittava tuntemaan laadullisena subjektina lähietäisyydeltä, perusteellisesti kulloistenkin ongelmiensa lähtökohdista – ei vain politikoinnin objektina, äänestäjänä, toiminnan robottina. Tutkimustieto on aina saatettava poliittisen päätöksenteon välineeksi, sillä tieteellisestä tiedosta ei tule automaattisesti politiikkaa.

PÄIVIKKI ANTOLA

Kirjoittaja on Jyväskylän yliopiston etnologian professori emerita, Turun yliopiston uskontotieteen ja Tampereen yliopiston kansanperinteen ja viestinnän antropologian dosentti.

PÄIVÄN KUVA

PAULA SAVELIUS

Vapautta varpaille

Kesällä varpaat vapautuvat kenkien kahleista, sen tiesi jo 80-luvulla Dingo laulaessaan lakatuista varpaankynsistä. Kesä on viheriöillä sipsuttelua, rantavedessä kahlailua, hietikolla tassuttelua ja riippumattoilua ketarat ojossa.

KOLUMNI: SARI PENTTINEN

Rekut reissaavat vähän miten sattuu

Tämä oudon valoisa ja ajoittain jopa lämmin vuodenaika saa suomalaisen kaivautumaan kotikolostaan esiin ja reissuun. Isolla osalla suomalaisista on koira, niinpä myös monet koirat matkustavat kesäaikaan tavallista enemmän.

Lemmikkien turvallinen kuljettaminen on harmillisen vähän esillä julkisuudessa.

Kukaan meistä ei lähde ajamaan liikenteeseen kolaria. Tilastojen valossa onnettomuuksia kuitenkin sattuu. Siksi on aina yhtä käsittämätöntä nähdä liikenteessä auto, jonka hattuhyllyllä loikoilee koira. Kun sieltä näkee maisemat paremmin, moni perustelee kuljetustapaa.

Siinä sitä sitten onkin ihmeteltävää, kun koira joku kerta joutuu katselemaan maisemia tuulilasin kautta, ellei maisemien katselu pysähdy omistajan niskaan.

Asetuksessa eläinten kuljetuksesta määrätään hyvin vähän lemmikkien kuljettamisesta. Oikeastaan ainoassa suoraan lemmikkien kuljettamiseen kohdistuvassa kohdassa todetaan, että eläintä ei saa kuljettaa henkilöauton umpinaisessa tavaratilassa.

Liikenneturvan ohjeen mukaan ihmiset, koirat sekä tavarat on sijoitettava ja kiinnitettävä ajon aikana niin, että ne eivät häiritse kuljettajaa. Lemmikki ei myöskään saa ajon aikana olla kuljettajan sylissä.

> **Lemmikkien turvallinen matkustaminen enemmän esiin.**

sari.penttinen@maaseuduntulevaisuus.fi

Farmariauto on tyypillinen kulkupeli monessa koiraperheessä. Kun lomamatkalle lähdetään koko perheen voimin ja matkatavaroita on paljon, tingitään koiran matkustustilasta.

Asetuksessa eläinten kuljetuksesta ohjeistetaan, että eläimen kanssa kuljetusvälineessä kuljetettava kuorma pitäisi sijoittaa ja kiinnittää niin, että eläinten vahingoittumisen vaara estyy.

Niin varmaan pitäisi, toteaa moni autoaan pakkaava koiranomistaja. Jos tilasta on tingittävä, ei pitäisi kuitenkaan tinkiä kuorman hyvästä kiinnityksestä.

Koiratarvikeliikkeissä myydään hyvin monenlaisia tuotteita turvalliseen matkustamiseen. Koska tarkempia määräyksiä tai standardeja tuotteille ei ole, on kuluttaja markkinoiden ja puskaradion armoilla.

Turvavyö on tarpeen, jos kuljettaa koiraa penkillä. Osa markkinoilla olevista turvavöistä on kaikkea muuta kuin turvallisia. Jo käsikopelolla tuntee, että niiden kiinnitykset tuskin pysyisivät koiran yllä äkkijarrutuksessa.

Monet takapenkin ja tavaratilan väliin tarkoitetut koirakalterit ovat yleismalleja, joiden pitäisi sopia lähes kaikkiin automalleihin. Kuinka moni farmariauton omistaja on selvittänyt, onko oman auton koirakalteri kolaritestattu? Sellaisiakin markkinoilla on, vaikkakin vähemmistönä.

Matkustamisessa pitäisi muistaa nauttia myös matkalla olosta, eikä vain kaasuttaa lähtöpisteestä päätepisteeseen.

Matkanteko huoltoasemilla, alennusmyynneissä ja huvittelupaikoissa pysähdellen on liian usein kärsimystä lemmikeille. Autoon suljettujen tai naurettavan vähän raollaan olevien ikkunoiden taakse jätettyjä koiria näkee järkyttävän paljon.

Onko kyse välinpitämättömyydestä tai ymmärtämättömyydestä, en tiedä, eikä sillä ole mitään väliä. Ruotsin Kennelliiton mittauksessa parinkymmenen celsiusasteen ulkolämpötila lämmitti auton sisältä yli viiteenkymmeneen asteeseen tunnissa. Kuumemmalla kelillä vielä nopeammin vielä kuumemmaksi.

Ethän anna kenenkään koiran paistua autoon?

LEHTIKATSAUS

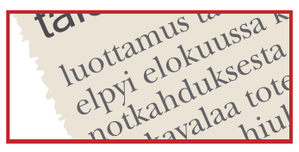

Tässäkö oli kaikki hulluus?

Jukka Viitaniemi kirjoittaa **Hämeen Sanomissa**, kuinka suomalaiset sopeutuivat EU:n määräämiin kurkun käyryyksiin, vasikoiden korvamerkkeihin ja pyöriäisen tarkkailijoihin sekä projekteihin, jotka tuottivat sanomatonta iloa päälliköilleen ja ohjausryhmilleen.

”Suomalaiset purivat harmistuksen hammasta, mutta myöntyivät luullen, että tässä oli jo kaikki hulluus. Nyt tiedetään, että edellä luettu oli vasta vaatimatonta alkunylkyä.

Huomattava yhteiskunnallinen ajattelija, pääministeri Paavo Lipponen (sd.) valtiovarainministerinsä Sauli Niinistön (kok.) kanssa ruoski ja rohkaisi suomalaisia EU-vallan ytimeen, ulkokehän kyyti olisi kylmää.

Nyt ytimessä ollaan, mutta enää ei mitata vain päisteitä ja tarkkailla pyöriäisiä. Maan johtajien Brysselin tuliaisina on aina entistä kalliimpia sitoumuksia, eivätkä he enää ole edes varmoja, mitä tuli sovittua.

Unioniinkin on pesiytynyt suomalaisesta työmarkkinaneuvotteluista tuttu työskentelytapa. Punasilmäiset neuvottelevat yökaudet sopimuksista, jotka he tuovat aamulla sinisilmäisten hyväksyttäviksi.”

Onnea oopperajuhlille

Satakunnan Kansa puolustaa korkeakulttuuria, vaikka tuettua ”eliitin taidetta” usein arvostellaankin.

”Oopperoiden tekeminen on äärettömän kallista, mutta silti niitä tehdään jopa Kiinassa. Nousevat taloudet kärkkyvät lännestä myös sitä, mikä on meille lopulta ominta ja kallisarvoisinta – länsimainen sivistys.”

”Onnittelut satavuotiaalle Savonlinnan oopperajuhlille. Se on osoitus pienen kansakunnan kulttuurin voimasta ja kansainvälisen tason voimainnäytös.”

Linja-autot yhä harvemmassa

Keskisuomalainen on huolissaan maaseudun bussiyhteyksistä ja siitä, että vamisteltava laki ”sosialisoi” reittien suunnittelun yrityksiltä hallinnolle.

”Linja-autoyhteyksien hiipuminen kiihdyttää osaltaan maaseudun autioitumista. Muun muassa eläkeläisten asuminen haja-asutusalueella edellyttää monissa tapauksissa linja-autoyhteyksiä asutuskeskuksiin ja kaupunkeihin. Sama koskee perheitä, joissa on koululaisia ja opiskelijoita.

Elämä maaseudulla tuntuu edellyttävän henkilöauton päivittäistä käyttöä ja täten huomattavia lisäkustannuksia.”

”On suuri vaara, että uuden joukkoliikennelain voimaantulo johtaa uusiin ongelmiin maaseudun joukkoliikenteessä.”